

«Տասնեւիններորդ դարուս մէջ կը վայելէ՞, որ կենդանի մը մեռեալ կարծուի»:

Ես ալ կ'ըսեմ.

«Ինչո՞ւ ուրեմն տասնեւիններորդ դարուս մէջ կենդանի կարծուի Մասիսն, որ մեռեալ է»:

7 Մեպտեմբեր

Մաքսատան պաշտօնեայները մեծ խնամքով կքննեն մայրաքաղաքս մտած գիրքերն, որպէս զի կառավարութեան քաղաքականութեան դպչող կէտեր չպարունակեն անոնք:

Այսպէս, Վիեննայէն կամ Վենետիկէն դրկուած քերականներն ալ մէկ ծայրէն միւս ծայրը կը կարդացուին, որ Տուլչինիօյի կամ Յունաստանի կամ Հայաստանի վրայ բան մը գրուած չըլլայ անոնց մէջ:

Այսուհետեւ բառարաններն ալ խիստ քննութեան պիտի ենթարկուին:

8 Մեպտեմբեր

Հայկական խնդիրն իւր կարգին կը սպասէ որ լուծուի: Նախ՝ Գարատաղի խնդիրն պիտի լուծուի, ետքը Յունաստանի խնդիրն եւ վերջը Հայաստանինը:

Պզտիկութեան առակ մը կարդացած եմ չգիտեմ ո՞ւր: Այս առակն կպատմէ, թէ վարժապետին մէկը տղու մը ձեռքը քերական մը տալով կհրամայէ անոր որ *այբ* ըսէ: Տղան *այբ* չըսեր: Վարժապետը երկու շաբաթ շարունակ կաշխատի աշակերտին *այբ* մը ըսել տալու եւ չաջողիր: Երբ պատճառը կհարցուի տղուն՝ սա պատասխանը կտրուի, թէ եթէ *այբն* ըսեմ՝ ետեւէն *բենն*, *գիմն*, *դան* եւ մինչեւ *եւ օ ֆ* ըսել պիտի տաք ինձի, ուստի անոր համար *այբը* չեմ ըսեր, որ միւս գիրերն ալ ըսելու չստիպուիմ:

Մեր կառավարութիւնն ալ չուզեր Գարատաղի խնդիրը լուծել, որպէս զի միւսներն ալ լուծելու չստիպուի:

Թէպէտեւ վերոյիշեալ առակէն քաղուելիք խրատը չեմ չիշեր, բայց լաւ կը յիշեմ, որ վարժապետը հաստատամտութեամբ մինչեւ *եւ օ ֆ* ըսել տուած է տղուն:

Եւ Կլատսթընը, որ այդ վարժապետէն աւելի հաստատամիտ է, ոչ թէ միայն մինչեւ *եւ օ ֆ* - ն, այլ ընթերցարան իսկ պիտի կարդացնէ թուրք կառավարութեան, թուրք կառավարութեան շահուն համար: